

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA WE WROCŁAWIU
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 15/17
50-044 WROCŁAW
tel. 343-11-36, 342-10-32 fax. 342-87-77

Wrocław, dnia 4 sierpnia 2009 r.

P/09/107
LWR-410-14-04/2009

Pani
Lucyna Nowak
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Spółecznej
w Kamiennej Górze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze, zwany dalej MOPS, w zakresie funkcjonowania systemu dodatków mieszkaniowych w latach 2006-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia funkcjonowanie systemu dodatków mieszkaniowych w MOPS, mimo stwierdzenia uchybień polegających na nieprzeprowadzeniu wywiadów środowiskowych oraz braku terminowej aktualizacji zapisów regulaminu organizacyjnego MOPS i wymiany informacji o zaległościach czynszowych z zarządcami budynków.

1. Środki finansowe zaplanowane w MOPS w latach 2006-2008 przeznaczone na wypłaty dodatków mieszkaniowych były wystarczające, nie wystąpiły przypadki niezrealizowania wypłat dodatków mieszkaniowych. Kwota złożonych wniosków rozpatrzonych pozytywnie nie przekraczała limitu wydatków budżetu MOPS przeznaczonego na ten cel, tj. 1.173,9 tys.

¹ j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

zł w 2004 r., 1274,0 tys. zł w 2005 r., 855,5 tys. zł w 2006 r.², 743,9 tys. zł w 2007 r. i 560,0 tys. zł w 2008 r.³.

W okresie 2004-2008 łączna wartość wypłacanych dodatków mieszkaniowych sukcesywnie spadała z kwoty 1.032,01 tys. zł w 2004 r.⁴ do 535,6 tys. zł w 2008 r. (o 9,9 %). Zmalała również liczba rozpatrzonych wniosków – odpowiednio z 1.804 w 2004 r.⁵ do 744 w 2008 r. (spadek o 58,8 %). W 2004 r. odmownie rozpatrzono 99 wniosków, a w 2008 r. 28 wniosków. W 2004 r. liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe wynosiła 1.705⁶, w 2006 r. 1.234⁷, a w 2008 r. 716 osób (spadek o 58,0 %).

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia strukturę organizacyjną MOPS, która dostosowana była do wykonywania zadań w zakresie prawidłowego przyznawania i terminowego wypłacania dodatków mieszkaniowych. Rozwiązania organizacyjne zapewniały terminową obsługę wniosków o dodatki mieszkaniowe, prawidłową ich weryfikację oraz przeprowadzanie wywiadów środowiskowych. Stosownie do postanowień § 14 Regulaminu Organizacyjnego MOPS, sprawy związane z dodatkami mieszkaniowymi należały do Sekcji Dodatków Mieszkaniowych. W MOPS w Sekcji Dodatków Mieszkaniowych w latach 2006-2008 zatrudnionych było 2 pracowników podlegających bezpośrednio Dyrektorowi MOPS. Do ich obowiązków należały czynności dotyczące dodatków mieszkaniowych, tj. przyjmowanie wniosków, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, prowadzenie postępowań i opracowywanie dokumentacji, wydawanie stosownych zaświadczeń oraz sporządzanie decyzji, projektów bilansów, list wypłat, sprawozdań i informacji.

Uwagę Najwyższej Izby Kontroli budziła jednak opieszałość w dostosowywaniu zapisów regulaminu organizacyjnego MOPS do obowiązującego zakresu zadań tej instytucji. Stwierdzono bowiem, że zadanie pn. „dodatki mieszkaniowe” formalnie zostało przekazane MOPS w dniu 15.11.2006 r. zarządzeniem p.o. Burmistrza Miasta Kamiennej Góry (nr 242/A/06), zaś odpowiednie zmiany w regulaminie organizacyjnym wykonano dopiero w dniu 10.04.2008 r., tj. ponad 2 lata od formalnego przekazania powyższego zadania.

² Kwoty zaplanowane w budżecie Gminy Miejskiej Kamiennej Góry (lata 2004-2006)

³ Kwoty zaplanowane w budżecie MOPS Kamienna Góra (lata 2007-2008)

⁴ Wypłaty dokonywane przez Urząd Miasta Kamienna Góra

⁵ Wnioski rozpatrywane przez Urząd Miasta Kamienna Góra

⁶ Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe z Urzędu Miasta Kamienna Góra

⁷ 1.069 osób pobierających dodatki mieszkaniowe, którym (do dnia 15.11.2006 r.) świadczenie to przyznano w Urzędzie Miasta Kamienna Góra, 165 osób pobierających dodatki mieszkaniowe, którym świadczenie to przyznał MOPS

3. Postępowania o przyznanie dodatku mieszkaniowego prowadzone były zgodnie z wymogami ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych⁸ i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych⁹.

W celu określenia prawidłowości prowadzenia postępowań o przyznanie dodatku mieszkaniowego, badaniem bezpośrednim objęto 60 postępowań (3,14% ogółu spraw rozpatrywanych w latach 2006-2008, tj. po 20 spraw z każdego roku). W 11 przypadkach (18,3%) na wnioskach o przyznanie dodatków mieszkaniowych nie odnotowano daty przyjęcia dokumentu, w 1 przypadku (1,7%) - brak było podpisu wnioskodawcy, w 2 przypadkach (3,3%) - wnioskodawca nie zadeklarował jakiego rodzaju lokalu dotyczy wniosek. Wszystkie powyższe wnioski sporządzono na właściwych formularzach, określonych w § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie dodatków mieszkaniowych, a zarządcy domów każdorazowo potwierdzali wydatki ponoszone przez najemców w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego, posiadanie tytułu prawnego do lokalu oraz powierzchnię zajmowanego lokalu. Deklaracje o dochodach gospodarstwa domowego sporządzane były przez wnioskodawców zgodnie z art. 7. ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, tj. za okres 3 miesięcy kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia wniosku.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, na podstawie zbadanej próby 60 wniosków, prowadzenie w MOPS weryfikacji danych zawartych we wnioskach o przyznanie dodatku mieszkaniowego i deklaracjach o dochodach. We wszystkich przypadkach weryfikacji danych dokonywano na podstawie złożonych i podpisanych przez wnioskodawców oświadczeń (deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego) oraz dokumentów (zaświadczeń) potwierdzających dane w nich zawarte.

5. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację zapisów art.7 ust.3 ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz § 1 pkt.1 i § 2 rozporządzenia w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego¹⁰. Kontrola wykazała bowiem, że w latach 2006-2008 pracownicy MOPS rozpatrując wnioski o przyznanie dodatków mieszkaniowych nie przeprowadzili ani jednego wywiadu środowiskowego. Z wyjaśnień Pani Dyrektor i pracownika

⁸ Dz. U. Nr 71 poz. 734 ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 156 poz. 1817 ze zm.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27.12.2001 r. w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzania wywiadu (Dz.U. nr 156, poz.1828)

Sekcji Dodatków Mieszkaniowych [...] ¹¹. wynikało, że powodem nieprzeprowadzania wywiadów środowiskowych był brak rażącej dysproporcji między deklarowanymi przez wnioskodawców dochodami, a ich faktycznym stanem majątkowym tj. zjawisk które stosownie do art.7 ust.3 ustawy o dodatkach mieszkaniowych miały być wykazywane w procesie wywiadów środowiskowych.

6. W każdym z 60 zbadanych przypadków, wysokość dodatku mieszkaniowego ustalono w sposób prawidłowy, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, z uwzględnieniem warunków określonych w ust. 2-10 ww. przepisu. We wszystkich zbadanych sprawach, dochód wnioskodawcy obliczany był według zapisów art. 3 ust 3 i 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, zaś wysokość wydatków mieszkaniowych wnioskodawcy ustalano stosownie do regulacji zawartych w art. 6 ust 4a ww. ustawy.

Decyzje administracyjne o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wydane były przez upoważnionych: zastępcę Dyrektora MOPS (w okresie od 16.11.2006 r. do 30.11.2006 r.) oraz Dyrektora MOPS (od 1.12.2006 r.). Decyzje te zawierały elementy wymienione w art. 107 Kpa, a w treści przywołano daty złożenia wniosków oraz podano podstawę prawną wydania decyzji. Zgodnie z art. 7 ust. 7 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, wszystkie decyzje, spośród 60 zbadanych, były wydane w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku. W 15 przypadkach wniosków (25%) brak było dowodu na wydanie decyzji stronie będącej wnioskodawcą tj. realizacji zapisu art.7 ust.7 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, co tłumaczono przesłaniem ich listem zwykłym.

We wszystkich przypadkach wydania pozytywnych decyzji, w okresie lat 2006-2008 (31, spośród 60 badanych), dodatki mieszkaniowe przyznawano na okres sześciu miesięcy, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Nie wystąpiły przypadki przyznania dodatku w wysokości niższej niż to wynikało z postanowień art. 7 ust. 6 ww. ustawy.

7. Spośród 60 zbadanych decyzji, odmówiono przyznania dodatku mieszkaniowego w 29 przypadkach (48,3%). Ww. osoby nie spełniały warunków określonych ustawą o dodatkach mieszkaniowych. Przesłankami wydania decyzji odmownych były postanowienia art. 3 ust 1, art. 5 ust 5 oraz art. 7 ust. 6 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, tj. przekroczenie kryterium dochodowego (1 wniosek), przekroczenie normatywnej powierzchni użytkowej lokalu (5 wniosków) oraz kwota dodatku mniejsza niż 2% najniższej emerytury (23 wnioski).

¹¹ Tajemnica ustawowo chroniona Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Na 31 pozytywnie rozpatrzonych wniosków (51,7%) o przyznanie dodatków mieszkaniowych, były one wypłacane (wraz z ryczałtem o którym mowa w art.6 ust.7 ustawy o dodatkach mieszkaniowych) w terminie do dnia 10 każdego miesiąca (stosownie do art.8 ust.1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych) zarządcy budynku (26 przypadków) oraz częściowo zarządcy budynku (dodatek mieszkaniowy) i wnioskodawcy (ryczałt na zakup opału) – 5 przypadków.

8. Zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli budził brak współpracy MOPS z zarządcami budynków w zakresie przekazywania informacji, o których mowa w art.8 ust.4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych. W latach 2006-2008 nie wystąpiły przypadki wstrzymania wypłat dodatków mieszkaniowych na podstawie przekazywanych przez zarządców budynków informacji o zaległościach w regulowaniu czynszu. Kontrola wykazała, że w badanym okresie zarządcy budynków, oprócz Spółdzielni Mieszkaniowej „Szarotka”, nie informowali pisemnie MOPS o zaległościach w należnościach wnioskodawców za zajmowane lokale, a MOPS nie podjął działań w celu wypracowania stałych zasad współpracy w tym zakresie.

9. W trakcie kontroli stwierdzono, że mimo zapisu § 18 i 21 Regulaminu organizacyjnego nakładającego m.in. na Dyrektora obowiązek sprawowania kontroli wewnętrznej w MOPS w zakresie legalności, prawidłowości, rzetelności i terminowości wykonywanych zadań, w latach 2006-2008 nie przeprowadzono żadnej innej niż bieżąca, kontroli realizacji zadań przez Sekcję Dodatków Mieszkaniowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Opracowanie i wdrożenie do stosowania zasad przyjmowania kompletnych i prawidłowo wypełnionych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych.
2. Dokumentowanie czynności dokonywanych w procesie rozpatrywania wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych, a w szczególności przyjęcia wniosków i przekazania decyzji wnioskodawcom.
3. Rozważenie zwiększenia liczby przeprowadzanych wywiadów środowiskowych w procesie rozpatrywania wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych.
4. Nawiązanie stałej współpracy z zarządcami budynków w zakresie regularnej wymiany pisemnych informacji o zaległościach w opłatach za lokale mieszkalne osób pobierających dodatki mieszkaniowe.

5. Przeprowadzanie okresowych kontroli wewnętrznych realizacji zadań przez Sekcję Dodatków Mieszkaniowych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.